

Vooroordelen en een onvolledig beeld weerhouden meisjes er nog altijd van te kiezen voor technische studies en beroepen. Gerichte voorlichting kan hen over de drempel helpen. Scholengemeenschap Waerdenborch in Holten zet zich daar actief voor in. Prinses Máxima bezocht vorige maand een voorlichtingsdag van de school, bedoeld om meer meisjes te laten kiezen voor een bètatechnische richting.

Ilja Kraaier

Prinses Máxima op bezoek bij scholengemeenschap Waerdenborch in Holten, tijdens de voorlichtingsdag, bedoeld om meer meisjes te laten kiezen voor bèta/techniek

‘Techniek is niet alleen maar iets met auto’s’

Techniek is niet alleen maar iets met auto’s weet ik nu’, vertelt Jutta Kodden uit de vmbo-mbo brug (3e klas vmbo-Theoretische Leerweg) van het Edison College in Apeldoorn. Samen met twee klasgenootjes geeft zij voor Máxima en de aanwezige directeuren een presentatie over de doorstroom naar een technische vervolgopleiding. Of ze straks daadwerkelijk kiezen voor een technische studie, weten ze nog niet. Maar ze hebben nu in elk geval een duidelijker beeld van de opleidingen en wat je ermee kunt. Dat laatste is volgens directievoorzitter Harry Hendriks van Philips Electronics het belangrijkste. Hendriks is op de Waerdenborch aanwezig om samen met andere directeuren en de prinses te praten over de rol van bedrijven bij het voorlichten van meisjes om het aandeel vrouwen in bètatechnische beroepen te vergroten. ‘Wat techniek en technologie inhoudt is leuk, maar wat kunnen ze worden, waar komt techniek bij kijken? Dat maakt het pas interessant. Vrouwen zijn meer geïnteresseerd in de toepassingen van techniek voor de maatschappij, dan in ingewikkelde formules.’ Jutta vindt dierenarts bijvoorbeeld een leuk beroep. ‘Maar ik had tot nu toe geen idee van alle techniek die er bij dat beroep komt kijken. In zo’n kliniek werk je met veel verschillende technische apparaten.’

‘Eigenlijk heel normaal’

De keuze van meisjes in Nederland voor een N(natuur)-profiel of technische (vervolg)opleiding stijgt, maar blijft nog altijd achter op dat van jongens. Op het vmbo kiest vier procent voor een techni-

sche opleiding, tegenover 48 procent van de jongens. Meisjes hebben vaak nog een onjuist of onvolledig beeld van technische studies en beroepen. ‘Techniek is alleen maar met machines’, ‘vrouwen in technische beroepen moeten half man zijn’, of ‘in de techniek kun je niet met mensen werken’, zijn van die afstotende vooroordelen. Ook ontbreekt het meisjes vaak aan vrouwelijke technische rolmodellen in hun omgeving. ‘Je kunt niet worden wat je niet ziet’, zegt Elphi Nelissen, directeur van Nelissen Ingenieursbureau en zelf een aansprekend ‘rolmodel’. Nelissen begon achttien jaar geleden voor zichzelf en inmiddels heeft het ingenieursbureau voor installatietechniek drie directeuren en zestig man personeel. Twee keer per jaar nodigt zij meisjes uit 3 havo en 4 vwo uit voor een bezoek aan haar huis, vol leuke technische snufjes; warmte en koudeopslag, gordijnen die automatisch sluiten, een akoestisch plafond en zonwerende beglazing.

‘De meisjes zijn verbaasd dat ik eigenlijk heel normaal ben en nog kinderen heb ook. Ze hebben op de een of andere manier het idee dat vrouwelijke technici half man moeten zijn en geen gezin kunnen hebben. Ik hoor ze ook zeggen “ik ga niet in de techniek, want ik wil met mensen werken”. Maar je kunt juist heel veel met mensen werken. Het is veel meer dan alleen maar rekenen.’

Meisjes onderschatten talent

Gerichte voorlichting stimuleert meisjes op havo en vwo te kiezen voor een bètatechnische richting, blijkt uit onderzoek van ITS naar de Natuurprofielkeuze van leerlingen in opdracht van het Platform Bèta

Techniek. De profieladviezen van ouders blijken van grote invloed. En ouders raden hun dochters nog altijd eerder een Natuur & Gezondheid-profiel aan in plaats van een N&T-profiel. Bovendien schatten de meisjes hun talent onterecht lager in dan jongens. ‘Waar vrouwen het probleem hebben te denken dat ze briljant moeten zijn, hebben mannen het probleem dat ze denken briljant te zijn’, zegt Harry Webers, algemeen directeur van Witteveen + Bos, over de zelfonderschatting van meisjes.

Voor 5vwo-leerlinge Paulien Rouwerding is het een steun in de rug dat zij ‘blijkbaar niet de enige’ is die zichzelf onderschat. ‘Dat maakt me eigenlijk zekerder’, zegt ze. ‘Ik dacht altijd dat het wel moeilijk zou zijn om als vrouw iets te bereiken in de techniek en heb alleen maar voor wiskunde A gekozen omdat het me gewoon makkelijker leek dan wiskunde B. Maar eigenlijk moet je kiezen wat je graag wil. Ik denk dat als je ergens echt voor gaat, je het best kunt!’

Jet-Netschool

De Waerdenborch besteedt veel aandacht aan het wegnemen van de vooroordelen, onbekendheid en het bieden van rolmodellen. De school, die zich profileert als Technasium, neemt deel aan programma’s van het Platform Bèta Techniek en mag zich sinds 14 april Jet-Netschool noemen. Jet-Net is een samenwerkingsverband van technische bedrijven en havo/vwo-scholen, om jongeren enthousiast te maken voor bèta/technisch onderwijs.

De Waerdenborch tekende een samenwerkingsovereenkomst met de Dura Vermeer Jongerenclub, die zich gaat inzetten om

leerlingen van De Waerdenborch enthousiast te maken voor bèta en techniekvakken. De jonge medewerkers van Dura Vermeer gaan daarvoor onder meer bedrijfs- en projectbezoeken en expertmeetings organiseren, en gastlessen en workshops geven. ‘Door te laten zien wat techniek in de praktijk van bouw en infrastructuur betekent, willen we bevorderen dat het bètatechnisch onderwijs bij de leerlingen gaat leven’, zegt voorzitter Tom Wielens van de Dura Vermeer Jongerenclub regio Oost.

Speeddates

Binnen Jet-Net zijn dertig bedrijven actief op meer dan honderdvijftig scholen. Zij delen kennis, ervaring en expertise met elkaar. In de samenwerking bepalen individuele bedrijven en scholen programma’s, met als doel de aantrekkingskracht van bètavakken en technische beroepen te vergroten. Speciaal om meisjes over de drempel te helpen, sturen Jet-Netbedrijven vrouwelijke medewerkers als rolmodel naar de scholen voor speeddates met havo/vwo-meisjes. In een kort gesprek vertellen zij de meisjes wat hun beroep inhoudt en welke opleiding zij daarvoor hebben gevolgd. Kim Krieger (4Havo) en Merith Schrotenboer (5vwo) vinden de vrouwelijke technische professionals vooral erg enthousiast. ‘En dit is een veel leukere manier dan een saaie presentatie’, vindt Kim. Ze heeft een betere indruk gekregen van verschillende beroepen in de techniek. ‘Het is mij in elk geval duidelijk dat techniek veel meer is dan alleen bouwen en metselen. Je denkt

er niet zo snel aan, maar het maken van een kunstoor bijvoorbeeld, lijkt me heel interessant. En je bent voor mensen aan het werk.’ Vooral industrieel ontwerp is populair bij de meiden. ‘Je kunt mensen helpen, maar op een heel andere manier. Dat vind ik leuk’, zegt Iris Paalman (4Havo).

Maar, het blijft moeilijk om te kiezen. ‘Ik twijfel heel erg of ik voor een beroep in de techniek zal kiezen’, zegt Merith. ‘Ik weet wel dat er veel meer beroepen zijn, maar nog weinig over de inhoud ervan. Daarvoor was te weinig tijd. En ik zou het het liefst toch zelf ervaren.’ Kim beaamt dat. Zij zou graag zien dat er op de havo wat meer stage gelopen zou worden, naast een weekje ‘kennismaken’ met de beroepspraktijk. Rector (a.i.) Gerard Lohuis vindt praktijkervaring een *must* om leerlingen enthousiast te maken. ‘We moeten de leerlingen niet alleen vertellen wat het inhoudt en wat je er allemaal mee kunt, we moeten het ze laten zien!’ Hij noemt de voorlichtingsdag geslaagd, maar benadrukt dat het slechts een begin is.

‘Het is leuk de leerlingen enthousiast bezig te zien en getriggerd te zien worden, maar het echte werk begint nu. Zo’n dag als vandaag moet werken als een soort vliegwiel, die een stroom aan activiteiten aanzwengelt. We gaan nu met de Dura Vermeer Jongerenclub praten over de volgende stappen, over stageplaatsen, bedrijfsoriëntatie, enzovoort. Het feit dat zoveel mensen zoveel inspanningen verrichten voor de leerlingen, geeft in elk geval een kick om door te gaan’, aldus Lohuis.

‘Waar vrouwen het probleem hebben te denken dat ze briljant moeten zijn, hebben mannen het probleem dat ze denken briljant te zijn’